

Saksframlegg

Utvalg	Møtedato	Utvalgssaksnr
Driftsutvalget	11.01.2005	

FØRELØP

HØRINGSUTTALELSE TIL FORSLAG OM NY BARNEHAGELOV

I skriv av 9. november 2004 har barne- og familiedepartementet sendt ut på høring utkast til ny barnehagelov. I følge departementet imøtekommer lovforslaget behovet for en forenkling og modernisering av dagens barnehagelov. Den nye loven skal "sikre høy kvalitet i barnehagetilbudet, samtidig som det skal legges tiltrette for mest mulig lokal utforming av tilbudet." Høringsnotatet er sendt til uttalelse til en rekke instanser, deriblant alle landets kommuner. Høringsnotatet er også lagt ut på internett på www.odin.dep.no/bfd. Høringsfristen er satt til 10. januar 2005.

I Kristiansund og Frei har en arbeidsgruppe gått gjennom høringsnotatet. Gruppen er nedsatt av rådmannen og har bestått av: Elin Roll Elgsaas (virksomhetsleder Røsslyngveien barnehage), Kari Leren (virksomhetsleder Juulenga barnehage), Heidi Kleivli (virksomhetsleder Rensvik barnehage), Anne Berit Lian (foreldrerepresentant Røsslyngveien barnehage) og Kjell Arvid Austegard (foreldrerepresentant Rensvik barnehage). Arbeidsgruppen har gjort et grundig og solid arbeid ved å gå nøye gjennom høringsnotatet og gitt merknader til den enkelte lovparagrafen.

Rådmannen slutter seg i all hovedsak til arbeidsgruppens synspunkter i notat datert 10. desember 2004. Notatet følger som vedlegg til denne saken.

Ved gjennomgang av høringsnotatet vil rådmannen i tillegg bemerke følgende:

- Forslag til ny barnehagelov gir en forenkling av lovverket, og overfører samtidig større myndighet og ansvar til kommunene. Dette medfører behov for styrking av den barnehagefaglige kompetansen i sentraladministrasjonen, og må kompenseres med økt rammeoverføring fra staten. Prinsipielt sett er det betenkelig at kommunen får tilført økte oppgaver uten overførte midler når kommunen Norge sliter på grunn av anstrengt økonomi.
- Rådmannen mener at det bør være en lokal frihet til å godkjenne barnehagens lokaler og uteområder. Kommunen vil som barnehagemyndighet kunne forvalte denne oppgaven med rimelig fornuft og skjønn, slik at man ut fra lokale forhold får til gode og tilfredsstillende løsninger for nye barnehager som etableres.
- Det bør være nasjonale arealnormer for barnehagens lokaler og uteområde. Dersom dette skal avgjøres etter skjønn kan det føre til uønskede kvalitetsforskjeller mellom barnehagene og stiller samtidig større krav til saksbehandling i kommunene i forbindelse med godkjenning, tilsyn og veiledning.

- Det synes riktig at man inntil videre viderefører dagens regelverk med fri etableringsrett. Dette fører til et mangfold på barnehageområdet med ulike driftsformer og eiere. Overetablering, etter at man har oppnådd full behovsdekning bør begrenses gjennom forskrifter til § 10 i lovforslaget. Regelverket bør også være slik at nye barnehager som etableres etter at man har fått full behovsdekning, ikke automatisk har krav på offentlige drifts- og investeringstilskudd.
- Rådmannen ser det som hensiktsmessig at daglig leder har barnehagefaglig kompetanse, gjerne med tilleggsutdanning i administrasjon og ledelse. Videre at dagens regler om kompetansekrav og pedagogtethet i forhold til antall barn, barnas alder og oppholdstid, blir videreført i den nye loven.

Med utgangspunkt i det som her er nevnt legger rådmannen saken fram med følgende

forslag til

VEDTAK:

Driftsutvalget slutter seg til rådmannens saksutredning i forbindelse med høringsuttalelse til ny barnehagelov.

Anton Monge
rådmann

Just Ingebrigtsen
kommunalsjef

MERKNADER FRA ARBEIDSGRUPPE TIL HØRINGSNOTAT OM NY BARNEHAGELOV

Høringsnotat om ny barnehagelov

I skriv datert 9. november 2004 har barne- og familiedepartementet sendt ut på høring utkast til ny barnehagelov. I følge departementet imøtekommer forslaget behovet for en forenkling og modernisering av dagens barnehagelov av 5. mai 1995. Den nye loven skal sikre høy kvalitet i barnehagetilbudet, samtidig som det skal legges til rette for mest mulig lokal utforming av tilbudet. Høringsnotatet er sendt en rekke instanser, deriblant alle landets kommuner. Høringsfrist er 10. januar 2005.

Arbeid med høringsnotatet i Kristiansund og Frei

I Kristiansund og Frei er det satt ned en arbeidsgruppe bestående av ansatte og foreldre som skal gå gjennom høringsnotatet og gi sine merknader til rådmannen. Arbeidsgruppen har bestått av:

Elin Roll Elgsaas	Virksomhetsleder Røsslyngveien barnehage
Kari Leren	Virksomhetsleder Juulenga barnehage
Heidi Kleivli	Virksomhetsleder Rensvik barnehage
Anne Berit Lian	Foreldrerepresentant Røsslyngveien barnehage
Kjell Arvid Austegard	Foreldrerepresentant Rensvik barnehage
Petter Ingeberg	Spesialkonsulent, utviklingsseksjonen (sekretær)

Arbeidsgruppens merknader til høringsutkastet er følgende

§1	Formål En sentral ekspertgruppe som ble nedsatt i forbindelse med dette lovarbeidet foreslo en endring av formålsparagrafen. I høringsnotatet er dagens formålsbestemmelse foreslått videreført uendret. Det har i den siste tiden vært offentlig debatt omkring dette fordi formålsparagrafen, etter manges mening, er noe i utakt med dagens flerkulturelle samfunn med flere religioner og livssyn. <i>Arbeidsgruppen har merket seg debatten, men har likevel ikke gjort spesielle anførsler til denne paragrafen da dagens bestemmelse om formål ser ut til å fungere rimelig bra og uten stor uro.</i>
§ 2	Barnehagens innhold Paragrafen er betydelig utvidet i forhold til dagens bestemmelse. I utkastet er barnehagens rolle i forbindelse med omsorg, oppdragelse, livslang læring utdypet. Barnehagens rolle som en grunnstein i det livslange læringsløpet kommer klarere fram og det er en tydelig lovfesting av barnehagens kvalitet og samfunnsmandat. Forskrift om rammeplan og lokal tilpasning av rammeplanen er videreført. Arbeidsgruppen har ikke spesielle merknader til denne paragrafen
	Barnehagens utforming I gjeldende lov er det en bestemmelse som omhandler lokaler og uteområde. <i>Arbeidsgruppen mener at bestemmelser om barnehagens utforming bør tas inn igjen som forskrifter til § 10 i den nye barnehageloven. Barnehagens lokaler og uteområde bør ikke fastsettes etter skjønn.</i>

§ 3	<p>Barns rett til medvirkning Dette er en ny bestemmelse der barns medbestemmelse i barnehagen blir lovfestet. <i>Arbeidsgruppen synes dette er en tidsriktig bestemmelse og har ingen merknader til lovteksten. Barn skal ha rett til å bli hørt, men det er de voksne som har ansvaret. Barns rett til medvirkning krever kompetente voksne som har gode og oppdaterte kunnskaper om og respekt for barn. Det vises forøvrig til at barns medbestemmelse allerede er med i "Småspor" - styrings dokument for barnehagene i Kristiansund 2003-2007.</i></p>
	<p>Eierstyre etter kommuneloven§ 11 Lovparagrafen foreslås opphevet da dagens bestemmelse griper inn i kommunestyrets frihet til å organisere sin virksomhet tilpasset lokale forhold og behov. <i>Arbeidsgruppen har ikke merknader til at denne bestemmelsen tas ut av barnehageloven.</i></p>
§ 4	<p>Foreldreråd og samarbeidsutvalg Dagens bestemmelse om foreldreråd og samarbeidsutvalg er videreført. Deler av dagens forskrift til lovparagrafen er foreslått tatt inn i loven. Dette innebærer at det ikke vil bli laget nye forskrifter til denne paragrafen. <i>Arbeidsgruppen har ikke merknader til denne bestemmelsen</i></p>
§ 5	<p>Felles samarbeidsutvalg for barnehage og skole Dagens lovbestemmelse foreslås videreført.</p>
§ 6	<p>Godkjenningsplikt Godkjenningsplikten (dagens § 13) foreslås litt skjerpet. Dette for å bedre kunne kontrollere tilsyndordninger hvor mange barn oppholder seg mange timer i uken. <i>Arbeidsgruppen har ikke merknader til denne bestemmelsen</i></p>
§ 7	<p>Barnehageeiers ansvar Dette er en ny bestemmelse som gir barnehageeier en lovfestet plikt til å påse at virksomheten drives i samsvar med gjeldende lover og regelverk. Videre at barnehageeier må legge fram regnskapsdata og nødvendige opplysninger for at kommunen skal kunne føre kontantstøttere register. Barnehageeier skal fastsette barnehagens vedtekter <i>Arbeidsgruppen foreslår at det kan gis forskrifter til denne paragrafen spesielt knyttet til hva barnehagens vedtekter skal inneholde. Barnehageeier bør også, som tidligere, pålegges å legge fram forslag til vedtekter i forbindelse med søknad om godkjenning.</i></p>
§ 8	<p>Kommunens ansvar I den nye lovparagrafen presiseres det at det er kommunens om er lokal barnehagemyndighet og skal sikre at barnehagene drives i samsvar med gjeldende lover og regelverk. Forslaget viderefører og presiserer kommunens overordnede ansvar for å sikre at barn får gode oppvekstvilkår gjennom et forsvarlig barnehagetilbud. Kommunens ansvar for at det skal finnes et tilstrekkelig antall barnehageplasser videreføres. Barnehagetilbud for samiske barn er også tatt inn i denne paragrafen Lovparagrafen stadfester kommunens plikt til å føre kontantstøttere register. Dagens lovparagraf om kontantstøtte foreslås opphevet da dette er regulert i kontantstøtteloven <i>Arbeidsgruppen har ikke merknader til denne bestemmelsen.</i></p>
§ 9	<p>Fylkesmannens ansvar Departementet foreslår en endring i fylkesmannens tilsynskompetanse til å føre tilsyn med den enkelte barnehage foreslås opphevet. Fylkesmannen skal i stedet føre tilsyn med at kommunen utfører de oppgaver den er pålagt som barnehagemyndighet. Fylkesmannen er fortsatt klageinstans i forhold til godkjenning, vedtak fattet etter kommunalt tilsyn, ledelse og øvrig bemanning. <i>Arbeidsgruppen har ikke merknader til denne bestemmelsen.</i></p>

§ 10	<p>Godkjenning Kommunen avgjør søknad om godkjenning etter en vurdering av barnehagens egnethet i forhold til formål og innhold. Videre er det et krav at godkjente barnehager skal være registrert i enhetsregisteret og at kommunen kan sette vilkår for godkjenningen med hensyn til antall barn, barnas alder og oppholdstid. Dette vil erstatte dagens regler knyttet til barnas leke- og oppholdsareal. Bestemmelsen gir ikke kommunen anledning til å nekte godkjenning av en ny virksomhet som tilfredsstillende kravene i gjeldende lovverk. Dette betyr at kommunen og private utbyggere gis lik mulighet til å etablere barnehager, mens brukernes valg vil avgjøre hvilke barnehager som har tilfredsstillende eksistensgrunnlag. <i>Arbeidsgruppen synes i utgangspunktet formuleringene er tilstrekkelige, men foreslår at departementet fortsatt skal kunne gi forskrifter som gir mer utfyllende regler knyttet til barnehagens lokaler, uteområde. Det bør fortsatt være en nasjonal veiledende norm for barns lekeareal inne og på utearealet i barnehagen.</i> <i>Arbeidsgruppen er på den ene side for fri etableringsrett, men mener samtidig at det bør være en viss begrensning i bruk av offentlige midler til nye barnehager når barnehagemarkedet er mettet. En overetablering vil føre til at eksisterende barnehager ikke får utnyttet kapasiteten fullt ut, samt en reell fare for at noen barnehager vil gå konkurs.</i></p>
§ 11	<p>Familiebarnehager Dagens regelverk er videreført i den nye loven.</p>
	<p>Andre særskilte barnehagetyper Departementet har ikke foreslått egne regler om godkjenning og drift av særskilte barnehager som for eksempel åpne barnehager og barnehager som i hovedsak baserer sin virksomhet på friluftsliv. <i>Arbeidsgruppen mener det er viktig at det gis en bestemmelse om dette i § 11 "Familiebarnehager og andre særskilte barnehagetyper." Følgende bestemmelse foreslås som tilføyelse til § 11 : Departementet kan gi forskrifter om godkjenning og drift av familiebarnehager og andre særskilte barnehagetyper"</i></p>
§ 12	<p>Samordnet opptak Dagens regelverk er videreført i den nye loven.</p>
§ 13	<p>Prioritet ved opptak I dagens lov har "funksjonshemmede barn" prioritet ved opptak. I forslaget til ny lov brukes "barn med nedsatt funksjonsevne". For de som søkes inn på slikt særskilt grunnlag skal det foretas sakkyndig vurdering. Fortrinnsretten foreslås også å omfatte barn som det er fattet vedtak om etter § 4-12 og §4-4 i barnevernsloven (omsorgsovertakelse og barnehage som frivillig hjelpetiltak) <i>Arbeidsgruppen har ikke merknader til denne paragrafen da barn med dokumenterte, særskilte behov alltid har hatt og fortsatt bør ha fortrinn til barnehageplass.</i></p>
§ 14	<p>Offentlig tilskudd til private barnehager Dagens regelverk er videreført i den nye loven. Barnehagene skal etter planen innlemmes i rammefinansieringsordningen fra 2006 og kommunene vil gjennom forskrifter få et forsterket ansvar for finansiering av barnehagene. Staten vil tilføre kommunene midler til finansiering av dette gjennom inntektssystemet. <i>Arbeidsgruppen har ikke merknader til denne paragrafen.</i></p>
§ 15	<p>Foreldrebetaling Dagens regelverk er videreført i den nye loven. <i>Arbeidsgruppen har ikke merknader til denne paragrafen.</i></p>
§ 16	<p>Tilsyn og veiledning I det nye lovforslaget er det kommunen som har tilsyns- og veiledningsmyndighet. I dagens barnehagelov har også fylkesmannen denne myndigheten. Dette foreslås opphevet. <i>Arbeidsgruppen har ikke merknader til denne paragrafen, men vil poengtere at det er viktig at kommunen utviser rettferdig skjønn i utøvelse av tilsynsmyndighet i forhold til private barnehager og barnehager som kommunen selv eier.</i></p>

§ 17	<p>Barnehagemyndighetens rett til innsyn Dagens regelverk er videreført i den nye loven. <i>Arbeidsgruppen har ikke merknader til denne paragrafen.</i></p>
§ 18	<p>Ledelse Etter dagens regler skal barnehagens leder ha førskolelærerutdanning. Barne- og familiedepartementet har i høringsnotatet 2 alternative forslag til ledelse i barnehagen, og ber om råd fra høringsinstansene til hvilket alternativ som bør velges. I alternativ a foreslås det at "Barnehagen skal ha en forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse. Barnehagen skal ha en daglig leder." Her er det ikke knyttet utdanningskrav til lederen I alternativ b foreslås det at barnehagen skal ha en daglig leder som har utdanning som førskolelærer eller annen treårig pedagogisk utdanning på høgsolenivå med tillegg av ett års (60 studiepoeng) videreutdanning i barnehagepedagogikk. <i>Barnehagene er relativt små enheter, og arbeidsgruppen ser det som et viktig at hver barnehage har en styrer som har den daglige pedagogiske ledelsen av virksomheten, herunder personalansvar. Barnehagens leder skal ha utdanning som førskolelærer, gjerne med administrasjon og ledelse som tilleggs-/videreutdanning.</i></p>
§ 19	<p>Barnehagens øvrige personale Etter dagens regler skal barnehagens pedagogiske leder ha utdanning som førskolelære. Videre at bemanningen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet. Det er gitt nærmere regler om bemanning i egne forskrifter. Barne- og familiedepartementet har i høringsnotatet 4 alternative forslag til bemanning, og ber om råd fra høringsinstansene til hvilket alternativ som bør velges. Alternativene er i hovedsak følgende: Alternativ A: Bemanningen skal bestå av førskolelærere og annet egnet personale. Bemanningen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet. Dagens norm om pedagogtetthet videreføres i forskrift. Alternativ B: Som alternativ A, men med en felles norm i forskriften på én førskolelærer per 10-14 barn som er til stede samtidig. Alternativ C: Bemanningen skal bestå av førskolelærere og annet egnet personale. Bemanningen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet. Barnegruppene skal ha en størrelse som er hensiktsmessig ut fra barnas alder og forutsetninger. Alternativ D: Bemanningen skal være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet. Barnegruppene skal ha en størrelse som er hensiktsmessig ut fra barnas alder og forutsetninger. <i>En av de viktigste kvalitetskriteriene i barnehagen er bemanningen. Arbeidsgruppen ser det som svært viktig av at bemanningen ikke blir gjenstand for skjønn, men at det her blir fastsatt nasjonale regler om pedagogtetthet i forhold til antall barn, barnas alder og oppholdstid. Arbeidsgruppen vil derfor sterkt anbefale alternativ a, og at dagens kvalifikasjonskrav blir vidererført i den nye loven.</i></p>
	<p>Personale som arbeider i barnehagen på nattid Dette er i dag regulert i egen lovparagraf. Denne foreslås opphevet og kommer i stedet som en egen forskrift knyttet til § 19. <i>Arbeidsgruppen har ingen merknader til dette</i></p>
	<p>Utlysning av stillinger Dagens bestemmelse om utlysning av stillinger foreslås opphevet da dette reguleres av annet lov og avtaleverk. <i>Arbeidsgruppen har ingen merknader til dette</i></p>
§ 20	<p>Politiattest Dagens regelverk er videreført i den nye loven.</p>
§ 21	<p>Saksbehandlingsregler for opptak i barnehagen (lovforslag kommer senere)</p>

§ 22	Taushetsplikt Dagens regelverk er videreført i den nye loven.
§ 23	Opplysningsplikt til sosialtjenesten Dagens regelverk er videreført i den nye loven.
§ 24	Opplysningsplikt til barnevernstjenesten Dagens regelverk er videreført i den nye loven.
	Øvingsopplæring Etter dagens lov har barnehagens eier plikt til å stille barnehagen til disposisjon for øvingsopplæring for studenter som tar førskolelærerutdanning. Lovbestemmelsen foreslås opphevet. Departementet mener at avtaler om øvingsopplæring bør kunne inngås mellom utdanningsinstitusjonene og barnehageeier uten lovpålegg. <i>Arbeidsgruppen har ikke merknader til dette.</i>
§ 25	Helsekontroll av barn og personale Dagens regelverk er videreført i den nye loven.
§ 26	Lovens anvendelse på Svalbard <i>Arbeidsgruppen har ikke vurdert denne paragrafen.</i>
§ 27	Ikrafttredelse

Kristiansund 17.12.2004

For arbeidsgruppen

Anne Berit Lian